

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/273/2015
Identifikačné číslo spisu:	4214100002
Dátum vydania rozhodnutia:	16.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4214100002.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého X. M., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno, dočasne umiestneného v Krízovom stredisku Slniečko, Nitrianske Hrnčiarovce, Čerešňová 11, dieťa rodičov: X. M., bývajúceho v H., a H. S., bývajúcej v H., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno na nariadenie predbežného opatrenia, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp.zn. 9PPom 2/2014, o dovolaní oboch rodičov maloletého proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 6. marca 2014 sp.zn. 25CoPom 1/2014, takto

rozhodol:

Konanie o dovolaní z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Komárno uznesením z 20. februára 2014 č.k. 9PPom 2/2014-6 nariadil predbežné opatrenie, ktorým Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno uložil povinnosť umiestniť maloletého X. M., do dočasnej starostlivosti právnickej osoby - H.Krajský súd v Nitre na základe odvolania oboch rodičov maloletého uznesením zo 6. marca 2014 sp.zn. 25CoPom 1/2014 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne (§ 219 ods.1 O.s.p.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie obaja rodičia maloletého (ďalej aj „dovolatelia,“), v ktorom uviedli, že v uznesení boli uvedené nesprávne informácie o návšteve maloletého v základnej škole s maďarským vyučovacím jazykom a údaj o neznámom páchatelovi v trestnej veci, hoci je zrejmé, voči komu je trestné stíhanie vedené. Výtýkali odvolaciemu súdu, že nerešpektoval v konaní prezumpciu nevinu. Vzhľadom na nezákonnosť napadnutého uznesenia žiadali, aby bolo rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa zrušené a vec vrátená súdu prvého stupňa.

Okresný súd Komárno uznesením z 11. septembra 2014, č.k. 9PPOm 2/2014-57 v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. vyzval dovolateľov, aby si v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia zvolili advokáta pre dovolacie konanie a doručili súdu plnomocenstvo oprávňujúce advokáta na ich zastupovanie pred dovolacím súdom, s tým, že ak v stanovenej lehote nepredložia požadované plnomocenstvo, dovolací súd konanie o dovolaní zastaví. V odôvodnení ich poučil v zmysle § 30 O.s.p. o možnosti poskytnutia právnej pomoci zo strany Centra právnej pomoci.

Dovolatelia prevzali predmetné uznesenie okresného súdu dňa 22. septembra 2014. Podaním z 22. septembra 2014 oznámili súdu, že podali žiadosť o ustanovenie advokáta Centru právnej pomoci.

Rozhodnutím z 13. novembra 2014 sp.zn. 9858/2014-KaNR, R.z.68397/14, Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra zastavilo správne konanie vo veci žiadosti H. S. o poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. decembra 2014.

Rozhodnutím z 13. novembra 2014 sp.zn. 9860/2014-KaNR, R.z.68363/14 Centrum právnej pomoci, kancelária Nitra, zastavilo správne konanie vo veci žiadosti X. M. o poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 4. decembra 2014.

Okresný súd Komárno uznesením z 26. marca 2015, č.k. 9PPOm 2/2014-78 v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. opätovne vyzval dovolateľov, aby si v lehote 10 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia zvolili advokáta pre dovolacie konanie a doručili súdu plnomocenstvo oprávňujúce advokáta na ich zastupovanie pred dovolacím súdom, s tým, že ak v stanovenej lehote nepredložia požadované plnomocenstvo, dovolací súd konanie o dovolaní zastaví. Dovolatelia prevzali uznesenie súdu dňa 10. apríla a 17. apríla 2015.

Podaním z 29. apríla 2015 dovolatelia oznámili súdu, že vzhľadom k zamietnutiu ich žiadosti o poskytnutie právnej pomoci Centrom právnej pomoci, žiadajú súd „o ustanovenie bezplatného advokáta podľa § 30 ods. 1 O.s.p.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať. Zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené.

Kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (§ 103 O.s.p.).

Ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia, pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 2 O.s.p.).

Dovolateľ v dovolacom konaní musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

V prípade, že dovolateľom je fyzická osoba, ktorá nemá právnické vzdelanie, musí byť v dovolacom konaní zastúpená advokátom. Povinné zastúpenie advokátom je zvláštnou podmienkou dovolacieho konania týkajúcou sa dovolateľa. Účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc a aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O.s.p.

Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak však neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Citované ustanovenie § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p. je totiž ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

V danej veci dovolatelia, ktorí podali mimoriadny opravný prostriedok, nemajú právnické vzdelanie. Súd ich v súlade s § 104 ods. 2 O.s.p. opakovane vyzval na odstránenie nedostatku spočívajúceho v povinnom právnom zastúpení s náležitým poučením o následkoch nesplnenia tejto výzvy ako aj s poučením o možnosti požiadať o právnu pomoc Centrum právnej pomoci podľa § 30 O.s.p.

Rozhodnutiami Centra právnej pomoci, kancelária Nitra, z 13. novembra 2014 sp.zn. 9858/2014-KaNR, R.z.68397/14 a sp.zn. 9860/2014-KaNR, R.z.68363/14 bolo zastavené konanie o žiadostiach dovolateľov o poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 30 ods. 1 písm. d/ Správneho poriadku s odôvodnením, že žiadatelia nevyplnili potrebné tlačivo, nepredložili doklady na posúdenie materiálnej núdze ani právnej stránky veci hoci boli vyzvaní na ich predloženie.

Podaním z 29. apríla 2015 dovolatelia požiadali okresný súd o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov v zmysle § 30 ods. 1 O.s.p. s odôvodnením, že Centrum právnej pomoci ich žiadosť o právneho zástupcu odmietlo a sú v hmotnej núdzi, ktorá im neumožňuje zvoliť si advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní.

Predovšetkým dovolací súd konštatuje, že tvrdenie dovolateľov o odmietnutí ich žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo strany centra právnej pomoci nie je pravdivé, nakoľko ich žiadosť bola neúspešná z dôvodu nedostatku ich vlastnej iniciatívy predložiť centru právnej pomoci požadované podklady pre vydanie rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci.

K žiadosti dovolateľov o ustanovenie právneho zástupcu dovolací súd uvádza, že podľa ustanovenia § 30 O.s.p. (v znení účinnom od 1. januára 2012) účastníka, ktorý požiada o ustanovenie advokáta a u ktorého sú predpoklady, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov, súd odkáže na Centrum právnej pomoci. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

V zmysle vyššie citovaného novelizovaného ustanovenia s účinnosťou od 1. januára 2012 súdy už nemajú možnosť preskúmať osobné a majetkové pomery účastníka žiadajúceho o ustanovenie právneho zástupcu, ani právomoc ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie. Uvedená kompetencia prešla v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci zriadeného zákonom č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov. V prípade, že účastník požiada súd o ustanovenie advokáta, súd ho odkáže s jeho žiadosťou na príslušné Centrum právnej pomoci, nemôže však o takejto žiadosti rozhodnúť. O tejto možnosti súd účastníka poučí.

So zreteľom na nerešpektovanie výzvy súdu prvého stupňa na odstránenie procesného nedostatku podmienky dovolacieho konania spočívajúceho v nedostatku povinného právneho zastúpenia zo strany dovolateľov, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavil bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

O trovách dovolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.